

ФАКТОГРАФІЧНА БАЗА ДАНИХ
«КАЛЕНДАР ЗНАМЕННИХ І ПАМ'ЯТНИХ ДАТ У СФЕРІ ОСВІТИ»
ЯК СЕГМЕНТ НАУКОВО-ОСВІТНЬОГО РЕСУРСУ БІБЛІОТЕКИ

Т. С. Павленко, науковий співробітник
відділу науково-освітніх інформаційних ресурсів

Потреби в оперативному отриманні конкретних відомостей виникають у будь-якій сфері людської діяльності – у процесі наукових досліджень, навчанні, побуті. Тому в сучасних умовах особливого значення набуває надання фактографічної інформації.

Бібліотеки, як вагома складова частина інформаційного ресурсу країни, створює науково-допоміжні ресурси власної генерації. З'ясовано, що традиційною практикою для багатьох бібліотек є створення традиційного довідкового видання «Календар знаменних і пам'ятних дат». У контексті виконання наукового дослідження постало завдання щодо створення та наповнення відповідної фактографічної бази даних.

Календар – це щорічне довідкове видання, яке вміщує послідовний перелік чисел, днів тижня та місяців року, короткі відомості про об'єкти, які описують визначні події культурного та громадсько-політичного життя суспільства, ювілеї видатних діячів освіти, культури, громадсько-політичних діячів, закладів культури та освіти. Встановлено, що створення Календаря – творча робота, яка потребує від упорядників уміння орієнтуватися у великій кількості інформаційних, довідкових, енциклопедичних, архівних джерел, знання історичного й сучасного матеріалу. Календар – це своєрідний бренд бібліотеки.

Є різні види календарів: історичні, краєзнавчі, галузеві, релігійні, пам'ятних дат, календарі-альманахи та ін.

ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського створює «Календар знаменних і пам'ятних дат в галузі освіти і педагогічної науки». Видання містить фактографічну інформацію про пам'ятні події та дати з історії світової й вітчизняної освіти, педагогіки, психології та інших суміжних наук.

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського формує інтелектуальний календар електронної бібліотеки «Україніка». Видання складається з фактографічних довідок про ювілеї видатних особистостей України та світу, інформує читачів про визначні річниці подій суспільно-політичного, наукового та культурно-мистецького життя, дні заснування установ, населених пунктів України, про державні, професійні та інші свята.

«Календар знаменних і пам'ятних дат» укладає Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого. Календар висвітлює подробиці біографій видатних особистостей, відомості про книжки й статті, електронні ресурси, необхідні для глибшого вивчення.

«Історичний календар» створює Український інститут національної пам'яті з метою консолідації та розвитку історичної свідомості українського народу, збереження національної пам'яті та належного відзначення відповідних подій.

Підготовку календарів знаменних і пам'ятних дат, які популяризують імена викладачів закладів вищої освіти, відомих їхніх випускників та діячів, причетних до створення і функціонування закладів освіти, здійснюють фахівці бібліотеки Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка та бібліотеки імені академіка М. О. Лавровського Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя.

Календарі стали путівниками в масиві знаменних дат, надійними джерелами інформації для наукових працівників, педагогів, студентів, бібліотекарів освітянських бібліотек. Календарні видання необхідні в плануванні роботи, пошуку компетентної інформації про ту чи ту подію або особистість.

БІОБІБЛІОГРАФІЧНІ ПОКАЖЧИКИ У РОЗКРИТТІ ЗМІСТУ ГАЛУЗЕВОГО РЕСУРСУ З АКТУАЛЬНИХ ПИТАНЬ ПЕДАГОГІКИ, ПСИХОЛОГІЇ ТА ОСВІТИ

*Л. О. Пономаренко, кандидат наук із соціальних комунікацій,
завідувач відділу науково-освітніх інформаційних ресурсів*

Науково-інформаційне забезпечення розвитку освіти, педагогіки та психології й формування системи інформаційних ресурсів є стратегічними завданнями ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Констатовано, що бібліотека має розвинену систему бібліографічної продукції та науково-інформаційної діяльності, яка ґрунтується на методичних засадах, розроблених фахівцями ДНПБ та провідних наукових бібліотечних установ.

Реалізація наукового проєкту «Інформаційні ресурси освітянських бібліотек у розвитку педагогіки, психології та освіти» передбачає здійснення бібліографічного дослідження творчого доробку видатних учених, окремих персоналій та розкриття сегмента інформаційного ресурсу з актуальних питань педагогіки, психології та освіти. На першому етапі наукового дослідження підготовлено біобібліографічний покажчик «Олександр Іванович Ляшенко: до 70-річчя від дня народження».

Використання відпрацьованої методики фактографічного, документального та бібліографічного пошуку наукових праць вченого та джерел про його життя і діяльність дало можливість здійснити добір релевантних джерел та інформації: 555 наукових та науково-методичних опублікованих праць О. І. Ляшенка за 45 років діяльності, 84 публікації про життя та діяльність, понад 20 дисертаційних досліджень, підготовлених під науковим керівництвом вченого. На основі наукового аналізу дібраних джерел за змістовою, хронологічною, типологічною, видовою ознаками здійснено аналітико-синтетичне опрацювання документів та їх систематизація. Бібліографічні записи праць ученого згруповано й подано в хронологічному порядку – за прямою хронологією з виокремленням років видання, а в межах року – за видами документів. Такий підхід сприяв розкриттю основних напрямів досліджень академіка О. І. Ляшенка, послідовному відображенню процесу розгортання його наукової діяльності, встановленню її масштабів та